

На Україні апрача караваю займаліся выпяканнем і іншага абрадавага печыва: «лежєня, калачів, шишок, борони, праника» [8, с. 95].

На Хоцімшчыне каравай адразу ўкладалі на ручнік, а на Адэшчыне — на стол. Беларусы насілі каравай на блаславенне сонцу і потым пакідалі ў клеці, дзе будуць у першую шлюбную ноч спаць маладыя. На Паўднёва-Усходнім Падоллі выпечаны каравай падвешвалі на цвіках у хаце, дзе ён вісеў да вяселля [7, с. 321]. У некаторых украінскіх вёсках выпякалі яшчэ малы каравай для музыкаў. На Беларусі на караваі часцей выраблялі сонца, месяц, зоркі, часам і птушак. На Украіне каравай для маладых часцей упрыгожвалі вырабленымі з цеста галубамі (птушкі вернасці і каханьня). І ўкраінскія, і беларускія жанчыны адзначалі, што вельмі добра прыметаі з'яўляецца, калі ў час выпечкі каравая свеціць сонца.

Літаратура

1. Брак у народоў Цэнтральнай і Юго-восточнай Еўропы. — М., 1988.
2. Весілля: у 2 кн. Кн. 1 / упорядк. М. М. Шубравскай. — Київ, 1970.
3. Весільні пісні: у 2 кн. Кн. 1 / упорядк. М. М. Шубравскай. — Київ, 1982.
4. Вяселле: Песні: у 6 кн. Кн. 2. — Мінск, 1981.
5. Иванов, В. В. Исследования в области славянской обрядности / В. В. Иванов, В. Н. Топоров. — М., 1974.
6. Карскі, Я. Ф. Беларусы / Я. Ф. Карскі. — Мінск, 2001.
7. Кушнір, В. Г. Передвесільна та весільна абрадовісьць украінцаў Південно-Східнага Поділля. — Одеса, 2005.
8. Кушнір, В. Г. Традыцыйна весільна абрадовісьць украінцаў Одешчыны (20–80-ті рр. ХХ ст.) / В. Г. Кушнір, Н. О. Петрова. — Одеса, 2008.
9. Никольский, Н. М. Происхождение и история белорусской свадебной обрядности. — Минск, 1956.
10. Сумцов, Н. Ф. Религиозно-мифическое значение малорусской свадьбы / Н. М. Сумцов. — Киев, 1885.
11. Сумцов, Н. Ф. Хлеб в обрядах и песнях / Н. Ф. Сумцов. — Харьков, 1885.
12. Фядосік, А. С. Вясельная паэзія / Сямейна-абрадавая паэзія. Народны тэатр / А. С. Фядосік, А. С. Емяльянаў, У. М. Сысоў і інш. — Мінск, 2001. — С. 106–272.

Тэтяна Бикова (Київ)

МІФОФОЛЬКЛОРНІ ОБРАЗЫ ЛІТЕРАТУРНОЇ ГУЦУЛЬЩИНИ В ХУДОЖНІЙ ТВОРЧОСТІ ГНАТА ХОТКЕВИЧА

В украінському пісьменстве першай трэціны ХХ ст. стае досить поширеним зацікавлєння мифом, багатими на світоглядні цінности, що підтримувалися віковою традыцією функціонування в етнічній свідомості, мифофольклорними образами, які заховували у собі значний морально-эстетичний досвід. З одного боку, це була своєрідна данина захопленню тогочасними модерністичними течіями, а з іншаго боку, цей інтерес підтверджується неоромантичними концепціями духоўнаго універсуму украінця, і є одним з яскравих прикладів подолання духоўнаго роздробленості індивіда й повернення його до первісних витоків синкретизму мифологічнаго світосприйняття й гармонії, оскільки стадія літаратуры індывідуальнаго, авторскаго мистецтва

слова виявила гостру потребу у поверненні до першопочатку, у подоланні «власного історизму через звернення до вічності» [2, с. 95]. Як зазначає дослідник раннього модернізму української літератури Я. Поліщук, «міф у своїй структурі має подвійний смисл — історичний і позаісторичний. Відображаючи історичні фази розвитку, руху боротьби ідей у духовній творчості, він водночас залишається неперушним у своїй сакральній, позачасовій сутності» [4, с. 75].

Міфологічні образи з гуцульської міфології в українському письменстві початку ХХ ст. зустрічаються у багатьох творах, зокрема О. Кобилянської, М. Коцюбинського, Лесі Українки, Олександра Олеса, Г. Хоткевича, В. Пачовського та ін. Художньо своєрідно виписані міфологічні образи у драматургії Гната Хоткевича, зокрема у його драмі «Непрусте».

Сюжет п'єси Г. Хоткевича «Непрусте» побудований у формі співіснування або гри двох світів — реального і потойбічного, які наприкінці твору взаємодіють і взаємодоповнюють один одного настільки, що зливаються у єдиний світопростір, в якому живе гуцул. В уяві читача за взаємодії двох світів вимальовується художня картина незвичайного, досить екзотичного краю — Гуцульщини, яка постає у творі у двох іпостасях — реальному людському світі, та ірреальному, фантастичному, що творить справжній міф Гуцульщини. Так, перші дві дії — це реальний людський світ, із проекцією на міфологічне поле. Всі дійові особи у творі так чи інакше пов'язані із потойбічним світом, не обов'язково виступають суто міфічними істотами. До таких належать:

— «живі персонажі», які виступають своєрідними посередниками між потойбічним ірреальним світом і світом живих людей, які склали угоду зі нечистою силою і мають від того користь: дід-мольфар, Полагниця-відьма, відьми;

— персонажі, гуцули, які уклали угоду з нечистою силою, запродали свою душу або не змогли перемогти нечисту силу у протистоянні: Андрій, Юра;

— селяни, які зуміли встояти у боротьбі із представниками потойбіччя, вийшли у цій боротьбі переможцями чи не запродали свою душу: Федір, Васинда, Катерина.

У другій дії і до кінця твору у сюжетну площину включаються міфологічні персонажі: п'ять лісних (мавок), чотири потопельники, Триюда, чотири ангели, чотири дідьки (чорти, нечисть), Довбуш як охоронець найпотаємніших скарбів, мерці, градівники, юди, Гаргон.

Кожен міфічний персонаж, який зустрічається у тексті твору наділений певними рисами характеру, які, з одного боку, зкориговані народними уявленнями про міфологічну істоту, є надзвичайно близькими до фольклорних прототипів — жаскими, «нечистими» злими демонічними істотами, які мають вороже, часто гіпертрофоване ставлення до «християнської душі» (цьому сприяють натуралістичні «демонічні» ремарки драматурга: упир *«вилазить з-за куца; лице зелене, зуби вишикірив, когтисті руки тримає назаді»* (Тут і далі виділення курсивом авторське. — Т. Б.) [6, с. 221], а з іншого, є уособленням письменницького погляду на конкретну міфологічну істоту, якою вона може

бути. До таких способів взаємодії у змалюванні характеру міфічної істоти Г. Хоткевич вдається чи не під час кожного зображення «потойбічного» персонажу.

Новим у п'єсі є той факт, що Г. Хоткевич наповнює підтекст іронічним звучанням, тому демонологія у творі відіграє роль своєрідного просвічування іронічного сприйняття світу гуцулами, певної гри з ним. Так, у п'єсі серед героїв діють *лісні, або нявки*. За народними уявленнями, це міфічні істоти у вигляді прекрасних дівчат, які можуть змінювати свою зовнішність і показуватись чоловікам [5, с. 117], зводити їх з розуму. Так само пояснює значення поняття «лісна» й В. Шухевич в «Гуцульщині» [7, ч. 5, с. 198]. Проте це не є єдиний погляд на значення «лісна», цікаво, що, наприклад, С. Вінценз, один із відомих дослідників Гуцульщини, наводить таке значення: «Лісна — зловорожа богинька, яка висмоктує кров з мужчин» [8, с. 571]. Існують у науковій літературі й інші менш поширені значення цієї істоти. Проте у творі «Непрусте» відповідно до гуцульських оповідей наводиться автором історія про таку лісну, яка ввижається молодому гуцулові Федорові у вигляді його нареченої та зводить поступово його з розуму. Цей персонаж будується на основі вірувань, пов'язаних із походженням мавки від людей; він має чітко виражений еротичний характер [6, с. 211–213] і позбавлений емоційно-психологічного чи світоглядно-філософського трактування, що, врешті, відповідає загальній концепції твору. Така трансформація міфологічного образу, очевидно, детермінована уявленнями самих гуцулів, для яких світ духів стоїть у безпосередній близькості до людського, є дуже земним [1, с. 247–248]. Автор цілком упевнено дотримується у творі народної легенди, при чому одна й та сама історія інтерпретується з точки зору «живого» персонажа та «потойбічного». Це дає змогу письменникові поєднати два світи, наблизити міфічного персонажа до світу реального, наділивши його власними судженнями і думками: *«А я си вкпіла вівчарика їдного, Федорочок му на імне. Я таки перевергла-сми си в його дівчину та перший раз стуманила го у сні — снила си йому, йк його дівчина. А він встидав си та нікому не говорив, аби си не смієли з него. А на дев'єту днину я го вже витуманила так, шо вин пишов за мнов аж осуда, у цесу пушшу. Та вид того чесу лиш захочу го при собі мати, іду, стану за стаєв та йк зафівкаю, йк засмію си так, йк його дівчина Маріка, то вин біжить за мнов куда схочу»* [6, с. 211].

Перед нами постає не просто міфічна істота, зображена відповідно до народних уявлень, а істота реальна, наділена людськими рисами характеру. Варто зауважити, що у творі автор цілком відповідно до народної легенди використовує й оповідь про появу лісних серед міфічних істот. Тільки оповідь ця передається через полілог нявок-лісних, який водночас, і пояснює легенду, і розкриває причину «затуманення» хрещених людей цими істотами. Г. Хоткевич відповідно до гуцульського фольклору вітворює сцену боротьби «живого» персонажа і міфічної істоти: лише розказування історій, оделен-зілле та замовляння допомагають героєві подолати наслані на нього чари: *«Ось воно, сете зілечко! Най згибає, пропадає уся нечисть, ек піна на воді, ек роса на*

траві! І ти, проклята бісице, аби не мала діла до мого тіла, до жовтої кости, до черленої крові! Не май моци тіла мого в'єлити, молодості видбрати, хорости завдавати, володи пускати! Щезай, пропадай на сині моря, на жовті піски! Скоро борзо — чверть макового зерна!» [6, с. 214].

Когорту бестіарію у п'єсі поповнюють й численні потопельники, щезники, арідники та юди, яких викликає один з головних персонажів у творі Андрій. Ці міфічні істоти сприймаються як той великий масив бестіарію, в який вірили гуцули. Г. Хоткевич відповідно до народної міфології зображує і передісторію появи істот у потойбічному світі (знову-таки шляхом полілогу, який ведуть між собою істоти), доповнюючи її ремарками, які передають внутрішній стан живого персонажа під час спілкування з потобіччям. Традиційна сцена продажу душі героя за повернення кохання або за численні багатства має національний колорит, передає й внутрішній світогляд героя, відображає його і національну приналежність, його ставлення до дійсності, пояснює причини, що змусили зробити фатальний вчинок в своєму житті. Всі міфічні істоти, які спілкуються з персонажем перевдягнені у гуцульські вбрання, їх мова — то гуцульський діалект, яким розмовляли мешканці Гуцульщини наприкінці ХІХ ст. Письменник шляхом перевдягання потойбіччя у національний одяг, наділяючи міфічних персонажів характерними рисами уретьного іретьного світ відповідно до гуцульського національного світогляду. Лише традиційні християнські методи захисту від нечистої сили, які використовують «живі» персонажі, чітко відмежовують потойбічних істот від реального світ. Відповідно, в кожній ситуації міфічні персонажі впливають своїми діями на остаточне рішення «живого» персонажа.

Так, у сцені пошуку цвіту папороті як символу багатства, зустрічаються «живі» персонажі гуцули Андрій, Юра з міфічними героями, серед яких на перше місце виступає головний «потойбічний» персонаж Триюда. Триюда або інша назва «арідник», за гуцульською міфологією — це представник пекла, найстарший чорт, той, хто відповідає за появу всіх інших чортів, або юд [5, с. 27]. До речі, варіацій значень поняття «арідник» у народній міфології зустрічається значно більше, аніж «триюда», чимало з таких варіацій походження назви наводить й В. Шухевич у «Гуцульщині» [7, ч. 5, с. 248]: це і диявол, володар пекла; диявол, від якого пішла вся нечисть; чорт, нечиста сила, що спричинює важкий недуг тощо. Виходячи зі змісту твору, Г. Хоткевич зробив Триюду найстаршим чортом, проте не головним представником пекла, якому все зробити під силу. Так, коли Триюда пропонує укласти угоду з гуцулом Андрієм на запродавання душі, перед читачем постає справжній можновладець, якому під силу виконати будь-яке бажання гуцула:

«Триюда: Ха-ха-ха... Чоси кваши? Та же я кожду думку твою знаю. Ти ж хотів ше просити мене, аби я зробив тебе першим майстром скрипичником, аби над тебе не вїй грав ніхто. Так?

Андрій: ...Так...

Триюда: А чому не просиш? Я тебе зроб'ю таким музыкантом-сточьником, шо не буде по-над тебе. Так меш йграти, шо всі тобі мут

завидувати — і пани, й царі і усяку владики світові. Бо ж не ти будеш йграти, то я самий буду йграти, а ти лиш скрипку меш тримати. Добре?» [6, с. 216].

Триюда не може подолати справжнього лицаря-героя, який заради кохання витримує всі лихоліття, він безсилий проти щирого почуття, віри в Бога, національної відданості Юри. Проте автор дає зрозуміти глядачеві, що навіть там, де «потойбічний» світ не може порушити правила співіснування двох світів, роль «Триюди» у християнському світі обирає для себе гуцул Андрій, підступно вбиваючи ножем свого суперника.

Своєрідним «світлим» суддею у поданій сцені вбивства виступає Довбуш, народний герой гуцулів, проти якого вся нечиста сила є безсилою. Так, якщо Юрі за зірваний цвіт папороті Довбуш пропонує всі багатства, які він охороняє у скелі, то Андрієві навпаки, після вбивства забороняє це робити. Проте Триюда в душі Андрія перемагає — заохочуваний нечистою силою гуцул Андрій кидається до багатства і скеля закривається.

Варто звернути увагу у творі ще на одних представників гуцульського «міфічного» світу — градівників. У фольклорі найчастіше зустрічається наступне значення цього поняття: це людина, яка вміє своїми діями розганяти хмари [5, с. 90], це люди-демони, чиї душі залишають тіло під час сну і вирушають на боротьбу із повітряним ворогом; люди, які народилися від добрих міфічних зміїв та мають надприродні властивості для боротьби з поганими (з балканослов'янської міфології). Проте, як зазначають дослідники, в українських карпатських говірках, де також поширені вірування про людину, яка відганяє хмари, спеціальних вірувань про походження цього персонажа не відзначено [5, с. 92]. Як бачимо, в українському фольклорі функції мольфара й градівника часто контамінуються, двоє персонажів зливаються в один. Цю рису народних уявлень збережено у повісті М. Коцюбинського «Тіні забутих предків». Проте у п'єсі Г. Хоткевича образи старого діда-знахаря і градівника диференційовано. Відповідно, градівник — це міфічна істота, яка насилає град, блискавки, зливи на гуцульські лани, щоб знищити всю рослинність і призвести людей до голодної смерті. Використовуючи казковий елемент триподієвості, Хоткевич виводить на сцену трьох градівників Чорного градівника, Сірого градівника та Білого градівника, які тримають повні міхи граду, щоб знищити все гуцульське господарство. Для селянина-гуцула його маржина — то є ціле життя, власне, його і матеріальний статус, і впевненість у прийдешньому, і свідчення продовження його родоводу. Саме тому, не маючи змоги самотійно подолати градівників з потойбіччя, селяни звертаються за допомогою до мольфарів, людей, які здатні, виступаючи своєрідними посередниками між потойбіччям і «живим» світом захистити гуцульський світ від загибелі. У Г. Хоткевич, це дід, мольфар, якого люди оминають у спокійний час (У творі є сцена, коли гуцули не дають йому попити води як подорожньому, лише молода дівчина Катерина виносить воду). Мольфарові вдається відігнати градівників від села за допомогою спеціальної палиці: «Не пускаю!.. Йк я цев палицею розигнав гадину з жебов, так розгоню цесу фортуну направо від себе, наліво

вид себе, аби цесе село обминала, а йшла на ліси, на води, на великі переходи» [6, с. 232].

Сцену відвертання градівників від гуцульського села відтворено у душі народної міфології. Автор відтворює з найбільшою точністю всі елементи ритуалу: рухи, предмети, слова, які промовляє мольфар, відганяючи градівників, говорять про цілком повне опрацювання і осучаснення міфологічного сюжету в літературному творі. Отже, художня трансформація міфічного образу у п'єсі «Непрусте» відбувається на основі дії і слова, яке замінює портретно-зображальне образотворення (характерне для прози), в чому виявляється особливий динамізм творчої роботи над ним, оскільки тут «до ідейної глибини, до яскравості діалогу, розмаїтості тем і мотивів, до психологічної значності характерів прилучається рух, різноманітність дії, зорова мальовничість сцен» [3, с. 386].

Отже, міфічні істоти, образи у п'єсі Г. Хоткевич виступають частиною створеної автором індивідуалізовано міфологічної картини світу гуцула й Гуцульщини, що мислиться цілісно, в усьому спектрі взаємозв'язків і смислових відношень. Переосмислюючи лише показову рису міфологічного персонажа, або один з елементів комплексу міфологічних уявлень, на ґрунті яких цей персонаж виник, Г. Хоткевич залишає без змін цілий спектр семантичних рівнів, функціональних або зовнішньо-атрибутивних ознак, а окремий елемент вірувань, пов'язаних із міфічною істотою у творі, стає домінантним у літературному переосмисленні міфологічного образу і підпорядковується його загальній мистецькій концепції, увиразнюючи одну з ідейних площин п'єси.

Література

1. Гуцульщина: Історико-етнографічне дослідження. — К.: Наукова думка, 1987. — 472 с.
2. Зварич, І. Міф у генезі художнього мислення: монографія / І. Зварич. — Чернівці: Золоті литаври, 2002. — 236 с.
3. Зеров, М. Леся Українка / М. Зеров // Українське письменство ХІХ ст. Від Куліша до Винниченка: лекції, нариси, статті / М. Зеров. — Дрогобич: Відродження, 2007. — С. 357–398.
4. Поліщук, Я. Міфологічний горизонт українського модернізму: (Літературознавчі студії) / Я. Поліщук. — Івано-Франківськ: Лілея-НВ, 1998. — 296 с.
5. Хобзей, Н. Гуцульська міфологія. Етнолінгвістичний словник / Н. Хобзей. — Львів, 2002. — 216 с.
6. Хоткевич, Г. Неопубліковані гуцульські п'єси / Г. Хоткевич. — Луцьк: ВМА Терен, 2005. — 312 с.
7. Шухевич, В. Гуцульщина / Володимир Шухевич // Матеріали до українсько-руської етнології. — Львів, 1899–1908. — Ч. 1–5.
8. Vincenz, C. Na wysokiej poioninie / C. Vincenz. — Warszawa, 1980. — 576 s.

БЕЛАРУСКІ ДЗЯРЖАЎНЫ ЎНІВЕРСІТЭТ
ФІЛАЛАГІЧНЫ ФАКУЛЬТЭТ

**СЛАВЯНСКІЯ ЛІТАРАТУРЫ
Ў КАНТЭКСЦЕ СУСВЕТНАЙ:
да 900-годдзя Кірыла Тураўскага
і 200-годдзя Тараса Шаўчэнкі**

Матэрыялы XI Міжнароднай навуковай канферэнцыі
Мінск, 24–26 кастрычніка 2013 г.

У дзвюх частках
Частка 1

МІНСК
РІВШ
2013

УДК 821.16.09(06)
ББК 83.3(0)41я431
С47

Рэкамендавана
саветам філалагічнага факультэта
(пратакол № 3 ад 21 лістапада 2013 г.)

Рэцэнзенты:

доктар філалагічных навук, прафесар *І. В. Саверчанка*
кандыдат філалагічных навук, дацэнт *П. В. Васючэнка*

Славянскія літаратуры ў кантэксце сусветнай: да 900-годдзя
С47 Кірыла Тураўскага і 200-годдзя Тараса Шаўчэнкі : матэрыялы
XI Міжнар. навук. канф., Мінск, 24–26 кастр. 2013 г. У 2 ч. Ч. 1 / пад
рэд. Т. П. Казакавай. – Мінск: РІВШ, 2013. – 352 с.
ISBN 978-985-500-706-8.

У зборнік увайшлі артыкулы, прысвечаныя актуальным праблемам сучаснай літаратуразнаўчай і лінгвістычнай навукі, літаратурнай і моўнай адукацыі: літаратурная спадчына Кірыла Тураўскага і тэндэнцыі развіцця старажытнай і новай беларускай літаратуры; творчасць Тараса Шаўчэнкі і дыялог славянскіх літаратур; нацыянальная карціна свету ў літаратурнай класіцы, міфалогіі і фальклору; праблемы рэцэпцыі і інтэрпрэтацыі літаратурнага тэксту, традыцыі і наватарства ў сучасным літаратурным працэсе; мастацкі тэкст у лінгвістычным і метадалагічным дыскурсе.

Адрасуецца навукоўцам, студэнтам і выкладчыкам УВА, а таксама ўсім, хто цікавіцца развіццём славянскіх літаратур.

УДК 821.16.09(06)
ББК 83.3(0)41я431

ISBN 978-985-500-705-1
ISBN 978-985-500-706-8 (Ч. 1)

© Афармленне. ДУА «Рэспубліканскі
інстытут вышэйшай школы», 2013

ЗМЕСТ

ПЛЕНАРНАЕ ПАСЯДЖЭННЕ

<i>Рагойша В.</i> «Кабзар» Тараса Шаўчэнкі ва ўзнаўленні Уладзіслава Сыракомлі	3
<i>Сінькова Л.</i> Праблемы актуалізацыі беларускай традыцыі ў сусветным літаратурным кантэксце.....	10
<i>Гаприндашвили Н.</i> Грузинские переводы произведений В. Короткевича и идейно-эстетический контекст эпохи.....	15
<i>Некрашэвіч-Кароткая Ж.</i> Модусы пазіцыяніравання аўтара ў гісторыка-літаратурным дыскурсе Беларусі.....	19
<i>Бігун О.</i> Образ-парадигма хрысціянскага храму у творчасці Тараса Шевченка.....	28
<i>Казакова Т.</i> Мастацкі свет Кірыла Тураўскага і Грыгорыя Цамблака.....	33

СЕКЦЫЯ 1

Літаратурная спадчына Кірыла Тураўскага і тэндэнцыі развіцця старажытнай і новай беларускай літаратуры

<i>Шчэрбін М.</i> Хрысціянскі патрыятызм Кірыла Тураўскага: асноўныя ідэі патрыятычнага выхавання старажытнай беларускай літаратуры.....	37
<i>Крычко В.</i> «Жанравы» вобраз аўтара ў Прытчы пра душу і цела (сляпца і храмца) Кірыла Тураўскага	40
<i>Бердник О.</i> Інтерсуб'ектніст украінскай латыномовнай поэзіі.....	45
<i>Багдановіч І.</i> Малітвы Кірыла Тураўскага ў паэтычным перастварэнні Вінцука Дважнага (а. Язэпа Германовіча)	50
<i>Ермаковіч К.</i> Пропаведзь маральнага самаўдасканалення ў творчасці Кірыла Тураўскага і Максіма Гарэцкага	55
<i>Тихоненко М.</i> Сравнительный анализ философской прозы Максима Горьцкого и Франца Кафки.....	59
<i>Жылевіч В.</i> Аўтабіяграфічны раман: традыцыі і наватарства (на прыкладзе сучаснай беларускай і французскай літаратур).....	62
<i>Акушэвіч А.</i> Пераклады твораў Францыска Скарыны на польскую мову	67
<i>Давиденко И.</i> Публий Овидий Назон в литературе восточных славян: имагологический аспект.....	72
<i>Савченко І.</i> До праблемы укладання жывітных зборнікаў: Великі Мінеі-Четы Макарыя і Четы-Мінеі Димитрыя Ростовскаго (Туптала)	77

<i>Кароткі У.</i> Аксіялагічная апазіцыя антычнасці і хрысціянства ў беларускай літаратуры эпохі Барока.....	82
<i>Синило Г.</i> Мотивы Эклесиаста в поэзии Симеона Полоцкого.....	85
<i>Еўмянькоў В.</i> Праблемы асэнсавання літаратурнага жыцця на тэрыторыі Літвы і Беларусі ў XVIII стагоддзі.....	90
<i>Тычына С.</i> Трансфармацыя вобразаў антычных герояў у паэмах М. Осіпава, І. Катлярэўскага і В. Равінскага.....	95
<i>Кохан Т.</i> Паэтычнае асэнсаванне легенды пра Сафо ў творчасці Яна Чачота.....	100
<i>Бурдзялёва І.</i> Матыў вар'яцтва ў творчасці У. Сыракомлі.....	104

СЕКЦЫЯ 2

Творчасць Тараса Шаўчэнкі і дыялог славянскіх літаратур

<i>Мейзерська Т.</i> До питання про типологію імагінативного мислення Шевченка.....	110
<i>Навойчык П.</i> Беларускія пераклады «Заповіту» Т. Шаўчэнкі.....	115
<i>Горбонос О.</i> Духовно-экзистентна парадигма світу дитинства у творчасці Т. Г. Шевченка.....	120
<i>Кіраль С.</i> Тарас Шевченко в рецепції европейської критики другої половини XIX ст.: погляд Трохима Зіньківського.....	124
<i>Ярошевич І.</i> Авторська модифікація жанру елегії в поезії Т. Шевченка.....	128
<i>Бароўка В.</i> Вобраз творцы ў аповесцях Т. Шаўчэнкі і ў аповяданнях М. Багдановіча.....	132
<i>Кость С.</i> Карел Зап — дослідник і популяризатор слов'янських літаратур.....	137
<i>Савич В.</i> Літературні зв'язки слов'янських народів в оцінці Р. Володимира.....	142
<i>Кабржыцкая Т.</i> Пецярбург Тараса Шаўчэнкі ў парадыгме беларуска–ўкраінскіх літаратурных кантактаў.....	146
<i>Ромащенко Л.</i> Гайдамацкое восстание 1768 года в художественной интерпретации Т. Шевченко и Ю. Словацкого.....	150
<i>Бородінова М.</i> Специфіка інтэртекстуальнасці у поезіі Т. Шевченка.....	155
<i>Чмарава М.</i> Специфіка вырашэння тэадыцэі ў творчасці Тараса Шаўчэнкі і Янкі Купалы.....	160
<i>Самахвал С.</i> Рэцэпцыя творчасці Янкі Купалы ў Балгарыі.....	163
<i>Турбина Л.</i> Максим Богданович о поэтике Тараса Шевченко.....	167
<i>Мельнікава З.</i> Українське «шасцідзясятніцтва» і творчае самавызначэнне Уладзіміра Караткевіча.....	171

<i>Гук З.</i> Поетикальні аспекты эксперыментальнага роману «Унікум» М. Павіча.....	177
<i>Бельская Т.</i> Русскія і беларускія моладзевыя журналы в Чэхіі 20–30-х гадоў ХХ стагоддзя.....	182
<i>Дзюкава Э.</i> Роля альманаха «Братэрства» ў гісторыі беларуска-іншанацыянальных сувязей.....	187
<i>Ющенко Л.</i> Роман В. Кулаковскага «Северін Наливайка» як мастацкае осмыслення героічнага мінулага украінскага і білорусскага народаў.....	192

СЕКЦЫЯ 3

Нацыянальная карціна свету ў літаратурнай класіцы, міфалогіі і фальклору

<i>Шамякіна Т.</i> Драматызм беларускай гісторыі і літаратура (на матэрыяле творчасці Івана Шамякіна).....	198
<i>Ковалева Р.</i> Восточнославянская календарна-абрадавая поэзія: магічная тэхналогія, мастацкая форма, механізмы сэнсавызначэння.....	203
<i>Левіцкі В.</i> Тарас Шевченко і багатырская міфалогія Кіева.....	208
<i>Воран І.</i> Мадэліраванне нацыянальнага вобраза свету ў творах Т. Шаўчэнкі і Я. Баршчэўскага.....	213
<i>Поўх І.</i> Канцэпты «дабро» і «зло» ў ірландскіх і беларускіх народных казках.....	218
<i>Самусевіч В.</i> Лакальна-тэмапаральныя катэгорыі чарадзейнай казкі (на матэрыяле казкі П. Сіняўскага «Зачараваная гаспадарка»).....	220
<i>Чарота У.</i> Канцэпцыя беларускага нацыянальнага характару ў ваеннай прозе Кузьмы Чорнага.....	226
<i>Мацюхіна Т.</i> Сімвал і яго ўспрыманне ў творчасці Янкі Купалы.....	230
<i>Губская В.</i> Раман М. Гарэцкага «Віленскія камунары»: інтэрпрэтацыя праз прызму сучаснасці.....	234
<i>Ярмоленка А.</i> Мастацкі вобраз сіраты ў беларускай літаратуры пачатку ХХ стагоддзя.....	239
<i>Казакова І.</i> Каравайны рытуал у традыцыйным вясельным абрадзе беларусаў і ўкраінцаў.....	243
<i>Бікова Т.</i> Міфалогічныя імітацыі літаратурнай гуцульшчыны в мастацкай творчасці Гната Хоткевіча.....	247
<i>Бутырчык Г., Казлоўская М.</i> «І я не пакіну пасля сябе другой Візантыі, акрамя любові»: нацыянальнае і ўніверсальнае ў апавесці У. Караткевіча «Ладдзя Роспачы».....	253
<i>Пахомчык Н.</i> Наратывная арганізацыя апавесці Кузьмы Чорнага «Лявон Бушмар»: зрух азначальнай пазіцыі.....	261

<i>Барысенка В.</i> Метафарычнасць вобразнай сістэмы рамана М. Гарэцкага «Віленскія камунары».....	265
<i>Гальго Н.</i> Раман «Петраград – Брэст» у творчай спадчыне Івана Шамякіна	268
<i>Хуншань Ч.</i> Традиционное празднованне Нового года у китайцев і беларусов	271
<i>Шваба Г.</i> Міфапаэтычныя ўяўленні пра атмасферныя з’явы ў паэзіі М. Багдановіча	274
<i>Арыёмава В.</i> Міфалогія і фальклор у прасторавай карціне свету (на матэрыяле беларускай і англійскай фразеалогіі)	278

СЕКЦЫЯ 4

Актуальныя пытанні тэорыі літаратуры, тэксталогіі і літаратурнага перакладу

<i>Андреев А.</i> Персоноцентрическое литературоведение.....	284
<i>Верина У.</i> Стремление к большому, поиски малого: жанр, субъективность, контекст как проблемные поля анализа современной поэзии	288
<i>Жигун С.</i> Літаратурна-критичний дыскусус украінскаго неореалізму 20-х рр. XX ст.: рэцэпцыя традыцыі.....	293
<i>Капшай Н.</i> Роль подтекста в формировании читательской рецепции	298
<i>Ківель І.</i> «Байкі жыцця» Васіля Быкава: інтэграцыйныя магчымасці жанру.....	302
<i>Забродская В.</i> Жанр эпіталамы ў літаратуразнаўчым дыскусусе.....	306
<i>Аляшкевіч Т.</i> Паэтычны твор як сінергетычнае адзінства	310
<i>Конобеева Н.</i> Я-перцепцыя фольклорна-міфалогічнага персанажа: фольклор, літаратура, мультипликацыя.....	315
<i>Трыгук М.</i> Понятие «образ повествователя»: трактовка в стилистике художественного текста.....	317
<i>Кенька М.</i> Захаванне сэнсавай ёмістасці мастацкага твора як задача перакладу	321
<i>Гарадніцкі Я.</i> Праблема аўтара ва ўмовах шматстайнасці сучасных тэарэтыка-метадалагічных падыходаў	323
<i>Ленська С.</i> Стыльовый синтез в українській малій прозі 1920-х рр.	328
<i>Гарнік Н.</i> Основні параметры катэгорыі канону	333
<i>Буйко А.</i> Гісторыя і тыпалогія энцыклапедычных выданняў.....	338
<i>Наместнікова Е.</i> Трансфармацыя дэтэктыўнага жанра в расказах Карела Чапека.....	341